

Vec T-52/02

Société nouvelle des couleurs zinciques SA (SNCZ)

proti

Komisii Európskych spoločenstiev

„Hospodárska súťaž — Článok 81 ES — Kartel — Trh s fosfátom zinku — Pokuta —
Článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 — Zásady proporcionality a rovnosti
zaobchádzania — Žaloba o neplatnosť“

Rozsudok Súdu prvého stupňa (piata komora) z 29. novembra 2005 II - 5013

Abstrakt rozsudku

1. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Maximálna výška — Výpočet — Rozlišovanie medzi konečnou a čiastkovou sumou pokuty — Dôsledky (Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)*

II - 5005

2. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Zníženie pokuty výmenou za spoluprácu obvineného podniku s Komisiou — Zníženie uskutočnené zo sumy, ktorá je výsledkom uplatnenia pravidla o maximálnej výške pokút*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2; oznámenie Komisie 96/C 207/04)
3. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Usmernenia prijaté Komisiou — Možnosť zohľadniť osobitnú situáciu malých a stredných podnikov*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03)
4. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Meranie efektívnej kapacity spôsobiť ujmu na dotknutom trhu — Relevantnosť podielov na trhu, ktoré dotknutý podnik ovláda*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)
5. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Rozdelenie dotknutých podnikov do kategórií so zhodnou osobitnou východiskovou sumou — Podmienky*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)
6. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Nevyhnutnosť zohľadniť obraty dotknutých podnikov a zabezpečiť proporcionalitu pokút s týmito obratmi — Neexistencia*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)
7. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Spoločenstva — Porušenia — Úmyselné uskutočnenie — Pojem*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15)
8. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Prvý zásah Komisie v konkrétnom odvetví — Dotknuté podniky patriace medzi malé alebo stredné podniky — Vylúčenie*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03)

9. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Uloženie — Nevyhnutnosť, aby podnik dosiahol zisk porušením — Neexistencia — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušení — Polahčujúce okolnosti — Nedosiahnutie zisku — Vylúčenie*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03, bod 2 prvý odsek)
10. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Celkový obrat dotknutého podniku — Obrat dosiahnutý z tovarov tvoriacich predmet porušenia — Zodpovedajúce zohľadnenie — Hranice*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)
11. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Rozdelenie dotknutých podnikov do kategórií so zhodnou osobitnou východiskovou sumou — Umiestnenie podniku do rovnakej skupiny ako iné podniky s vyšším celkovým obratom — Porušenie zásad proporcionality a rovnosti zaobchádzania — Vylúčenie — Podmienky*
Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)

1. Článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 tým, že stanovuje, že Komisia môže uložiť pokuty vo výške nepresahujúcej 10 % obratu dosiahnutého v predchádzajúcom obchodnom roku každým podnikom, ktorý sa zúčastnil porušenia, vyžaduje, aby pokuta, ktorá sa nakoniec podniku uloží, bola znížená v prípade, ak presahuje 10 % obratu podniku, nezávisle od čiastkových výpočtov určených na zohľadnenie dĺžky trvania a závažnosti porušenia. Z toho plynie, že maximálna hranica 10 % vymedzená týmto ustanovením sa uplatňuje iba na konečnú sumu pokuty, ktorú Komisia ukladá, a nie na čiastkové výpočty

vrátane stanovenia východiskovej sumy na účely uvedeného výpočtu.

Okrem toho, ak Komisia vo svojom výpočte dospela k čiastkovej sume vrátane východiskovej sumy, ktorá presahuje maximálnu hranicu 10 % obratu dotknutého podniku, nemožno podrobiť kritike skutočnosť, že niektoré faktory vzaté do úvahy pri uvedenom výpočte, ako je napríklad dĺžka trvania porušenia,

sa neodrážajú na konečnej sume pokuty, keďže to je dôsledok zákazu presiahnuť maximálnu hranicu 10 % obratu dotknutého podniku, ktorý je stanovený článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17.

akéhokoľvek predpokladu — so spolupracou aj bez nej — dosiahla 10 %.

(pozri bod 41)

(pozri body 38 — 40)

3. Komisiou prijaté usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO umožňujú Komisii vziať do úvahy, pokiaľ to vyžadujú okolnosti, osobitnú situáciu, v ktorej sa nachádzajú malé a stredné podniky.

(pozri bod 42)

2. Prístup Komisie pri určovaní výšky pokút v oblasti hospodárskej súťaže, podľa ktorého faktor týkajúci sa spolupráce je zohľadnený po uplatnení stropu 10 % obratu dotknutého podniku stanoveného článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17, a teda má priamy dosah na sumu pokuty, zabezpečuje, aby oznámenie o spolupráci v prípadoch kartelov mohlo mať plný potrebný účinok. Ak by totiž základná čiastka pred uplatnením uvedeného oznámenia vysoko prekračovala hranicu 10 % bez toho, aby sa táto hranica mohla bezprostredne uplatniť, podnet na spoluprácu s Komisiou by bol pre dotknutý podnik oveľa slabší vzhľadom na to, že konečná pokuta by za

4. V analýze „efektívnej ekonomickej kapacity porušovateľov spôsobiť významnú ujmu konkurencii“, ktorá zahŕňa posúdenie skutočného významu týchto podnikov na dotknutom trhu, teda ich vplyvu naň, na účely stanovenia výšky pokuty ako sankcie za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva predstavuje celkový obrat iba neúplný pohľad na veci. Nemožno totiž vylúčiť, že silný podnik s množstvom rozličných aktivít je na špecifickom trhu výrobkov prítomný iba podružne. Rovnako nemožno vylúčiť, že podnik s významným postavením na geografickom trhu mimo Spoločenstva má iba

slabé postavenie na trhu Spoločenstva alebo Európskeho hospodárskeho priestoru. V takých prípadoch samotná skutočnosť, že dotknutý podnik dosahuje významný celkový obrat, nevyhnutne neznamená, že vykonáva rozhodujúci vplyv na dotknutý trh. Preto hoci je pravda, že podiely na trhu, ktoré podnik ovláda, nemôžu byť rozhodujúce na dosiahnutie záveru, že podnik patrí k silnému hospodárskemu subjektu, sú naopak relevantné na účely stanovenia vplyvu, ktorý mohol vykonávať na trh.

pokút a výpočet pokuty sa nemusí riadiť prostým matematickým vzorcom, suma pokút musí byť prinajmenšom proporcionálna v pomere k faktorom, ktoré sa zohľadnili pri posúdení závažnosti porušenia.

Z toho plynie, že pokiaľ Komisia rozdeľuje dotknuté podniky do skupín na účely stanovenia sumy pokút, aby podnikom, ktoré patria do rovnakej skupiny, uložila zhodnú východiskovú sumu, určenie prahov pre každú z takto vymedzených skupín musí byť vo vnútornom súlade a objektívne zdôvodnené.

(pozri bod 65)

(pozri body 67, 68)

5. Podľa bodu 1.A. šiesteho odseku Komisiou prijatých usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO môže „značná“ disparita medzi veľkosťou podnikov, ktoré sa dopúšťajú porušenia rovnakej povahy, najmä zdôvodniť rozlíšenie na účely posúdenia závažnosti porušenia. Okrem toho, hoci Komisia má určitú mieru voľnej úvahy pri stanovení sumy
6. Pri určovaní výšky pokút v oblasti hospodárskej súťaže nie je Komisia povinná uskutočňovať výpočet zo súm založených na obrate dotknutých podnikov ani zabezpečiť, aby v prípade, ak ukladá pokuty viacerým podnikom zapojeným do toho istého porušenia, konečné sumy pokút pre dotknuté podniky, ktoré sú výsledkom jej výpočtu,

vyjadrovali akékoľvek rozlíšenie medzi nimi, čo sa týka ich celkového obratu alebo ich obratu na relevantnom trhu výrobkov.

Tieto zásady sa uplatnia aj vtedy, ak sa podniky nachádzajú v zhodnej situácii v pomere k faktorom týkajúcim sa závažnosti a dĺžky trvania porušenia.

(pozri body 73 — 75)

7. Na to, aby sa porušenie pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva mohlo považovať za spáchané úmyselne, nie je nevyhnutné, aby si podnik bol vedomý porušenia týchto pravidiel, ale postačuje, že nemohol nevedieť, že cieľom jeho konania je obmedzovanie hospodárskej súťaže.

V tomto ohľade článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 nevyžaduje ani to, aby v prípade, ak sa ukladajú pokuty viacerým podnikom zapojeným do toho istého porušenia, suma pokuty, ktorá je uložená podniku malej alebo strednej veľkosti, nebola v percentách obratu vyššia ako suma pokút uložených väčším podnikom. Z tohto ustanovenia totiž vyplýva, že tak pri podnikoch malej alebo strednej veľkosti, ako aj pri veľkých podnikoch sa pri stanovení sumy pokuty posudzuje závažnosť a dĺžka trvania porušenia. Pokiaľ Komisia uloží podnikom zapojeným do toho istého porušenia pokuty, ktoré sú pre každý z nich zdôvodnené v pomere k závažnosti a dĺžke trvania porušenia, nemožno jej vyčítať, že pre niektoré z nich je suma pokuty v pomere k obratu vyššia ako pre iné podniky.

Komisia je teda pri výpočte výšky pokút oprávnená neprihliadať na skutočnosť, že dotknutý podnik nemá právne oddelenie.

(pozri body 82, 83)

8. Komisia nie je povinná zmierniť pokuty v oblasti hospodárskej súťaže, pokiaľ po prvý raz koná v konkrétnom odvetví, a nič ju nezaväzuje, aby zmiernila

pokuty, pokiaľ dotknuté podniky patria medzi malé a stredné podniky. Veľkosť podniku je totiž zohľadnená stropom, ktorý stanovuje článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a ustanovenia Komisiou prijatých usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO. Okrem týchto úvah o veľkosti neexistuje žiaden dôvod, aby sa s malými a strednými podnikmi zaobchádzalo odlišne ako s ostatnými podnikmi. Skutočnosť, že podniky patria medzi malé a stredné podniky, ich nezbavuje povinnosti dodržiavať pravidlá hospodárskej súťaže.

(pozri bod 84)

povinná brať do úvahy absenciu zisku dosiahnutého predmetným porušením.

Aj keď v tejto súvislosti Komisia podľa bodu 2 prvého odseku piatej zarážky svojich usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO môže z dôvodu príťažujúcich okolností zvýšiť sankciu, aby prekročila sumu neoprávneného prospechu dosiahnutú vďaka porušeniu, neznamená to, že jej je tým uložená povinnosť za každých okolností zisťovať na účely určenia výšky pokuty finančnú výhodu, ktorá je spojená so zisteným porušením. Inými slovami, absenciu takej výhody nemožno posudzovať ako poľahčujúcu okolnosť.

(pozri body 89 — 91)

9. Hoci výška uloženej pokuty za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva musí byť proporcionálna k dĺžke trvania porušenia a k ďalším faktorom spôsobilým ovplyvniť posúdenie závažnosti porušenia, medzi ktorými sa nachádza zisk, aký mohol dotknutý podnik svojimi praktikami dosiahnuť, nemôže skutočnosť, že podnik nedosiahol porušením žiaden zisk, predstavovať prekážku pre uloženie pokuty bez toho, aby pokute nehrozila strata jej odstrašujúceho charakteru. Z toho plynie, že Komisia nie je pri stanovení výšky pokút

10. Pri určení výšky pokuty uloženej za porušenia pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva netreba pripisovať neproporcionálny význam v pomere k iným prvkom posúdenia ani celkovému obratu podniku, ani časti tohto obratu, ktorá pochádza z tovarov tvoriacich

predmet porušenia, aby stanovenie vhodnej pokuty nemohlo byť iba výsledkom výpočtu, ktorý je založený na celkovom obrate, najmä pokiaľ dotknuté tovary predstavujú iba malý podiel z tohto obratu.

(pozri bod 99)

11. Skutočnosť, že Komisia pri výpočte výšky pokút za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva umiestni podnik do tej istej skupiny ako iné podniky, ktorých celkový obrat je vyšší, aby zohľadnila ekonomickú

kapacitu dotknutých podnikov a stanovila pokuty na úrovni zabezpečujúcej dostatočný odstrašujúci účinok, takže im je uložená zhodná východisková suma, nepredstavuje ani porušenie zásady proporcionality, ani porušenie zásady rovnosti zaobchádzania, keďže tieto odlišné podniky boli zoskupené preto, lebo majú veľmi podobné obraty na predmetnom trhu a podiely na trhu a v danej veci nemá rozdiel veľkosti dotknutého podniku v pomere k iným predmetným podnikom taký význam, aby mal byť zaradený do odlišnej skupiny.

(pozri body 69, 111, 112)